

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	rt. o. ó.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy hónapra	1	" " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteint és Vogelnél (Wollzeile 9. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilttér cikkei

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre	12	forint o. ért.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy hónapra	1	" " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, ápril 21. 1869.

(r. l.) Az igaz bizon, hogy ez a journalistikai foglalkozás nem valami különösen irigylendő állapot, főleg bizonyos meddő időszakokban, melyekben a szegény journalista kedvéért semmi fontos esemény sem akar történni, tehát nincs mit referálni.

Ilyféle — gyakran előforduló — bajokon két úton teszünk túl magunkat az illetők. Némelyek — ha egyáltalában nincs mit írni — nem érezvén magukat hivatva történelmet csinálni — szépen pihentetik a tollat, — mások ellenben, csak hogy pikáns dolgokat írassanak, nekiereszlik merész fantáziájukat, s csakhamar kotyvasztanak össze valamit, mit aztán a közönség elé találnak.

Mi nem vagyunk a journalisták utóbbi osztályába sorozhatók — miről tisztelt olvasóink már meggyőződhettek, — és ha beáll a meddő időszak, inkább hallgatunk, de újjajainkból szopott, sensatio-gerjesztésre számított híreket kovácsolni nem szeretünk.

Nagy szükségben lehetett bizonyára azon pesti lap is a journalistikai anyagnak, a mely néhány nap előtt jónak látta az egyik munkatársra agyában megfogamzott miniszterválság hírért egész hévvel dobrautni.

Nem kaptunk az alkalom és nem sietünk e versiót táviratilag jelezni, mert ugyanazon gyárból több oly koraszülött hír került már ki, a mely élete első pillanatában meghalt, s mert mi azt — ismervén a viszonyokat — nem hittük.

A következők megmutatták mennyire igazunk volt; a miniszterválság nem következett be, sőt eddig — bármennyire óhajtanák is némelyek, szóban sincs.

Sajnos, hogy ezen urak, hirtaragási dühökben legkisebb gyöngédséget sem követnek, és az országos tiszteletet méltán követelő férfiak neveit hozzák összeköttetésbe kombinációikkal.

A kolozsvári „Magy. Polgár” is eltanulta e mesterséget, mindig van valami, alkalmasint saját szerkesztőségében gyártott tendentiosus hire. Legközelebb ismét gróf Mikó Imre közlekedési minisztert mondatja le a Hollán-Mihálik-féle pörpatvar alkalmából.

Furcsa fogalma lehet annak a „M. P.”-nak a parlamentáris kormányrendszerről, általában egy miniszterről, midőn azt hiszi, hogy azért, mert két hivatalnok köztársaság jö köze, a miniszternek kell lemondania.

Új indok arra nézve, hogy a bizonyos lapok hasábjain megjelenő híreket óvakodva fogadja a közönség.

Az országgyűlés — miként utolsó levélben jelzém — holnap nyílik meg, a meny nyiben a képviselőház délelőtti 10 órakor tartandja első ülését; az ünnepélyes megnyitás azonban csak szombaton, f. hó 24-dikén menend véghez a budai királyi palotában, ő Felsége legmagasb személye által. Tehát a trónbeszédet is csak ekkor lesz alkalmunk egész terjedelmében megismerni.

A korelnökség Boczkó Dániel békésabai képviselőt illetné, de e pillanatig még kétséges, vajjon előhaladt kora miatt elfogadja-e azt? Ha nem, ez esetben, úgy hallom, Ghyczy Ignác komárommegyei baloldali képviselő lesz a korelnök.

A Deák-kör ma déli 12 órakor nyitott meg, annak elnökségével egyelőre Somssich Pál ruháztatván fel.

Deák Ferencz — kit a nagy számmal összegyűlt képviselők, lelkes és szűnni nem akaró éljenzéssel fogadtak — köztetszéssel találkozott rövid beszédében fejtegette a párt álláspontját.

Ezután szóba jött az elnökválasztás.

Egyelőre abban történt megállapodás, hogy a jobboldal Somssich Pálra mint elnökre, Gajzágó Salamonra mint első alelnökre adandja szavazatát. A második alelnök iránt még nem határozott a tanácskozmány, azonban erős meggyőződés szerint korántsem azért, mintha talán ezen állomást baloldali képviselő számára akarná fentartani. Mindenesetre unicum volna a parlamentaris törvényhozás történetében, ha a többség, melőve saját embereit, a kisebbségből választaná alelnökét.

A jegyzőkre nézve lehet ugyan a többség annyi deferenciával a kisebbség iránt, hogy ebből választ a hat jegyzőségre egyet kettőt — ámbar e deferencia sem látszik eléggé indokoltnak; de az elnököket a majoritás csak saját kebeléből szemelhet ki, mit ha nem tenne — szerény nézetünk szerint — helytelenül cselekednék.

Az országgyűlés — több lap által híresztelt — elnapolásának határnapja éppen nincs még meghatározva, annál kevésbé, mert eddig a delegációk összeállításának ideje sem tűzethetett ki véglegesen, annyi azonban bizonyos, hogy az elnapolás a delegációk ülésezése alatt be fog következni.

Magyarország álláspontja

a közép- és adriai tenger felé irányuló világkereskedelmi forgalomban.

II.

Multkor, e tárgyra vonatkozó elmélkedésünkben megmutattuk, mily kitűnő fontossággal bír Salonich tengeri kikötője, s mennyire sürgős vasúti kapcsolatot létesíteni e ponttal, mely a kelet-indiai és levantei kereskedelmi forgalom kulcsát képező rakpiacnak tekintendő; most az adriai tenger keleti partjai felé fordulunk, hol gazdag termelő vidékek várják a pillanatot, midőn korszerű közlekedési eszközök létrehozatalával képesek leendeneik sikeres és jutalmazó módon részt venni a világkereskedelmi forgalomban.

Tény, hogy az adriai tenger nyugoti partjain csekély számmal vannak terjedelmes és biztos kikötők, s a horgonyzásra alkalmas helyek is csak nagy költséggel és fáradsággal fenntarthatók. Ehez járul az, hogy a nyugoti partnak nincs megfelelő háttérvidék, mi okon, dacára az olasz kormány minden fáradozásának, Ancona és Brindisi soha sem juthatnak állandó, nevezetes felvirágzásra.

Az Adria nyugoti partjának nem csekély hátrányát képezi az, hogy a folytonos fűvény és iszaptorlódás a szárazföldet növeli, olyannyira, hogy az egykor virágzó kereskedelmi város Aquileia ma már messze be fekszik a tengerparttól, és Velence, az adriai tenger hajdani királynéja mind inkább veszté jelentőségét azon akadályok miatt, melyek a nagyobb hajók befutását megátolják.

Az Adria nyugoti partján tulajdonképpen nincsenek nagyobb természetes kikötők, hanem a tarenti tengerből kivételével, többé kevésbé csak horgonyvetésre alkalmas révpartok. Egészen más ként van ez az adriai tenger keleti partján, hol számosak a természet-alkotta felséges kikötők, melyek a legdühösebb vihar ellenében is biztosságot nyújtanak a hajóknak, s a legkülönbözőbb termékekben bővelkedő hátsó vidék terjed el megettük.

Az adriai tenger keleti partjának kikötői közül különösen kettő lehet hivatva arra, hogy a jövő világkereskedelmi forgalomban fontos szerepet játszanak, ezek: Fiume és Spalato.

Mindenesetre nagyon tévednénk, ha a kelet-indiai, avagy csak a levantei világkereskedelmi forgalomban is e két tengeri kereskedelmi piacnak jövőre uralkodó szerepet tulajdonítanánk, mert ezek erre ép oly kevésbé vannak hivatva, mint Triest, Ancona és Brindisi; de igen is tengeri rakpiacoknak tekintendők az észak-keleti Európából Itáliának, és a kereskedelmileg mindinkább kifejlődő észak-afrikai partokra irányuló forgalomban.

A legrövidebb út észak-keleti Európából az adriai tengerhez a magyar korona országainak szívében vezet keresztül, s egy pillantás a földalorszra a kereskedelmi forgalom közvetítésének eme vonalait mutatja fel:

a keleti tengertől az adriai tengerhez: Stettin, Boroszló, Oderberg, Pest, Zágráb és Károlyvárosan át Fiuméba; és

Oroszország belsőjéből az adriai tengerhez: Moszkva, Kursk, Kiew, Tarnopol, Stanislaw, Munkács, Debreczen, Szeged, Eszék, Broód, Bányaluka, Knin és Dernis-en át Spalato.

Nem szándékozunk ez utóbbi világkereskedelmi vonal eme közbeneső pontjait mint föltétlenül a legkedvezőbbeket állapítani meg, csak azért jegyeztük fel azokat, hogy a főirányzatokat jelezhessük.

Ha az északkeleti Európából az adriai tengerhez vezető kereskedelmi utak ama két végpontját (Fiume és Spalato) közelről vesszük szemügyre, úgy találjuk, hogy mindkettő a legkedvezőbb földirati fekvéssel bír. A szárazföldre mélyen behatoló fiumei öböl pompás szigetsorost álltal van védve a sik tenger magas árja ellen és a tengerrel három keskeny csatorna köti össze; teljesen alkalmas arra, hogy az európai nemzeti vagyonsodásnak aranytermelő kútforrásává váljék, mert biztos tartózkodási helyet nyújt a legnagyobb kereskedelmi hajóknak, kevés költséggel és fáradsággal létesíthetnő oly javításokat, melyek által Fiume kikötője — az északkeleti Európából s a Közép Duna és mellékfolyóinak gazdag termelő vidékeiről, az adriai tengerre törekvő kereskedelmi forgalomban fontos gyűlponttá válhatnék.

Az adriai tenger keleti (dalmát) partján fekvő Spalato hasonlóan jeles kikötővel bír, s a Bosznián át Dél-Magyarországba s tovább folytatlag Oroszországba vezető kereskedelmi forgalom eredménydús kifejlesztésének tulajdonképi kulcsát képezi. Már a legközelebbi háttérvidék, a Magyarországon és Adria közt fekvő Bosznia, dús aknája lehet a kereskedelmi forgalomnak, a mely még fontosabbá váland, mihelyt az általunk párolt magyar-bosznnyák dalmata vonal a Konstantinápoly, Sofia, Nissa, Belgrád-i török fővonal bosznnyák mellékágával jöved kapcsolathat.

A magyar vasút-hálózat kifejtésénél, déli irányban, három végpontot kell szem előtt tartani s azok mielőbbi elérésére törekedni, ha Magyarország élvezni akarja mindazon előnyöket, melyeket a gondviselésül nyert kedvező földirati fekvéséből meríteni jogosítva van. Elmult az idő, midőn bécsi politikai nézetek mérvadólag hatottak be a magyar vasúteredezésre; ma Magyarország teljes szabadsággal haladhat előre a nemzetgazdaság pályáján azon cél felé, a melyet legkitűnőbb nemzetgazdaságainak szelleme már régóta kimutatót és ez: egyenes összeköttetés a tengerrel. A Feketetengeren Galatz, a Középtengeren Salonich, az Adrián Spalato és Fiume, a Magyarországon belsejében egymást átszelő világkereskedelmi vonalak szükséges, legközelebbi végpontjai, míg ezekkel nem vagyunk vasúti összeköttetésben, Magyarország kereskedése egyoldalú kiviteli forgalom és soha sem fejlődhetik szabályos ki- és beviteli, meg éltető átmeneti forgalom.

Ámde nemcsak Magyarország, hanem az általános világkereskedelmi forgalom fontos érdekei is azt kívánják, hogy az érintett három vasúti összeköttetés a tengerrel mielőbb létrehozassék, mert ezek képviselik nemcsak a rövidebb, hanem a biztosabb és jövedelmezőbb forgalmi vonalakat.

A kiviteli nehézségeit nem lehet csekélybe venni, de ezek elenyésznek, tekintve ama roppant előnyöket, melyek e vasúti kapcsolatok által már a közel jövőben, Európa összes kereskedelmére háromlanának.

Miután a zánkány-zágrábi vonal még ez évben befejeztetik, a Fiumeig vezető vasútvonal kiépítésére még csak a 22 mérföldnyi Károlyváros-fiumei pályarész kiépítése szükséges. Ez, a Karst-hegység által képezett akadályoknál fogva, a legköltségesebb építések közé tartozik, de kivitele, tekintve az általános kereskedelmi érdekeket, különösen pedig Magyarország és Horvát társországa szükségleteit elodázhatlan, a halogatást nem lehetne eléggé sajnálni.

Fájdalom, tényleg még mi sem történt a végből, hogy Dél-Magyarország egy Eszék-Spalato irányában vezető vonal által kapcsolatba hozassék az adriai tengerrel; e tervezetet ugyan évek óta szellőztetik, de mindeddig hiányzott a nagy vállalkozók olyannyira kíváncsát, s egy ily fontos vállalat kivételére mulhatlanul szükséges részvéte, minek okát egyrészt azon bizalmatlanságban kereshetjük, melyet a pénzpiac mutatott, oly vállalatokkal szemben, melyek Törökország területét érinték. — A dolgok ily állapota újabbban úgy látszik megváltozott, mindinkább kitűnik, mennyire szükséges Törökországot is bevonnai az európai vasúthálózatba, tehát alapos reményünk lehet arra nézve, hogy itt is győzni fog az általános érdekek helyes megértése.

Különösen bizunk abban, hogy azon töképenzes társulatok, melyek tevékenységük szulypontját Magyarországra helyezték át, nemsokára eljutnak azon meggyőződésre, hogy mindazon tervezetek, melyek dockok és raktárak felállítását

célozzák, csak úgy fognak jövőre teljesen biztos alappal birni, s a magyar vasúti vállalatok általában csak akkor fognak megfelelni a jelentékeny és állandó jövedelmezéshez kötött reményeknek, ha nem lesznek a nyugateurópai vasúthálózatnak csupán kiviteli- és táptújtai, hanem a nagy világkereskedelmi vonalnak valódi kiegészítő részeit képezendik.
(Az „Ungar. Actionär” után.)

Nyilt levél

n.szebeni róm. kath. plebanos Weber
Albert ő méltóságához.

Folyó év február hava utolsó napjai valame-lyikén, a helybeli róm. kath. árvaház melletti lel-kész tisz. A. L. úr, főtisztelendőség rendeleto következtében, csakugyan azon árvaház melletti elemi iskola három tanítóját magához hívatta, s főtisztelendőség nevében nekik hivatalosan meg-parancsolta, hogy protestáns nejeiket — legfelébb a mult húsvétig — vallásuk megtagadására s an-nál fogva a protestáns egyház kebeléből, a r. kath. vallásba való áttérésre bírják, mert különben.... mit csak gyöngéden is kiegészítve, hivatalukból könnyen elmozdítottathatnak.

Ezen t. nők közül kettő hibeim közé tartoz-ván, s ez ügyben hozzám panasz is tetétn, kö-telességem volt az illető helyen rögtön jelentést tenni; de minthogy azóta más egyéb is történt, kötelességem a nyilvánosság terén is felszólalni.

Előre tudtam bizonyosan, hogy sem ama t. férfiak nejeiket kényszeríteni, vagy rábeszélni, sem ama nők vallásukat elhagyni nem fogják, s így a hűsvetra tartogatott öröm elmarad. Mert azon t. férfiak 14, illetőleg 16, 30 esztendőn keresztül, nejeik vallásos meggyőződését tisztelni nemcsak megszokták, hanem velők folytonosan példás egyet-értésben s legnagyobb szeretetben élvén, családi életük soha kifogás alá nem jött; sőt minden ismerős által mindig tisztelve volt és van ma is Nem hihetem tehát, hogy oly hosszú együtt töltött békés idő után, épen most vállalkozzanak valaki kedvéért, saját családi boldogságuk lerombolására. De a nők sem hagyták el s nem is fogják elhagyni vallásukat; mert sokkal inkább ragaszkodnak ahoz, mintsem azt bármely magas szemöldök alól ledörgő parancsolatra megtagadják.

És ha azon családok, jelesen azon t. asszony-ságok vallásos és erkölcsi élete ellen semmi kifogás nem lehet, szeretném tudni, miért kívánja főtisztelendőség, hogy azon nők mindenesetre a r. kath. vallásra térjenek át? holott az ily eljárás hazánk vallásegyenlőségi törvényeivel, a kölcsönös türelemmel, de mindenekfelett a keresztény vallás szellemével homlokegyenest ellenkezik.

És miután a tanító urak főtisztelendőség rendeletoének eleget nem tehetnek, méltán aggód-hatnak, hogy mindenféle zaklatásoknak és megtá-madásoknak lesznek kitéve. S épen ez az mi azon családok boldogságát egészen felzavarta.

Főtisztelendőség helyzeténél fogva nem tud-hatja, hogy mily sérthetetlen szentség a házi bol-dogság; mert ha tudja, bizonyosan óvakodik a té-ritgetés oly erőszakos rendszabályához nyulni, melyet minden vallásfelekezettiek s azok között saját r. kath. hibeit is méltó boszankodással elítéltek.

Higgye el főtisztelendőség, a családi élet ily erőszakos halálából soha sem lesz boldog fel-támadás, s a nyeredő babér is nagyon hervatag.

Itt be is végezhetném soraimat, de van még egy más ehez hasonló eset, mit elhallgatnom nem lehet.

Két héttel ezelőtt megjelent főtisztelendősé-gednél egy vegyes házassalandó pár és Ön fölülk reversálist kért. A völegény kijelentette, hogy a közelebbi országgyűlésen hozott s ő Felsége által szentesített e tárgyra vonatkozó törvény, minden ilyen reversálist érvénytelennek nyilvánított; tehát szükségtelennek tartja a reversálist. De Ön őket mindaddig meg nem eskette, míg a reversá-list alá nem írták.

Az említett férffival közelebbről magam is találkoztam, s kérdésemre így felelt: „Igaz, a re-versálist aláírtam, mert kényszerítettek; de azért akárhány fiam születnék, mégis mindenik csak re-formátus lenne.

Imé főtisztelendő úr, hova vezet a törvény nem respectálása.

Minthogy pedig e tárgy épen ezen t. lap ha-sábjain közelebbről eléggé meg volt vitatva, s a nagy közönség bizonyára nem az Ön részén van, nem tartom szükségesnek arról többet beszélni. Csupán egy kérdést vagyok bátor a főtisztelendő úrhoz intézni:

Ki követi el a nagyobb bűnt: az-e, a ki va-lakit a törvény értelmében érvénytelennek, tehát törvénytelennek is nyilvánított reversális adására,

a ebből folyólag a törvény, vagy adott szava megsejtesére kényszerít; vagy az, a ki kényszerítve a törvényt megsérti, vagy adott szavát meg nem tartja?

Az e feletti elmélkedést a főtisztelendő úr bölcsességére bízom. Tiszteljük a haza törvényeit, egymás vallásos meggyőződését; mert csak úgy leszünk Jézus méltó papjai, a haza igazán tiszteltes és hasznos polgárai.

Különbben maradtam

N.-Szeben, április 14-kén, 1869.

teljes tisztelettel:

Bodrogi Sámuel,
n.-szebeni ev. ref. pap.

Angolország viszonyai Afghánis-tánnal és Oroszországgal.

Az augsburgi „Allg. Ztg.” e viszonyokra vonatkozólag következő érdekes levelet közöl Londonból f. hó 7-ről:

Midőn Disraeli úr a neki sajátos paradox beszédmóddal kinyilatkoztatta, hogy Angolország nem annyira európai, mint ázsiai hatalom, nagyon helyesen jelölé ki azon roppant fontosságot, melyel India, Angolországnak jelen politikai és társadalmi viszonyaira nézve bír. Ez igazságot minden párt felfogja, s pedig annyira, hogy azon kérdés: mit teendő legyen Angolország, hogy Oroszországnak Közép-Ázsiában való továbbhaladását megakadályozza, s a brit birtokokat védelmi állapotha helyezze, valójában csak az idő és alkalom kérdése volt.

Angolország tétlen közönyössége, melyről Európa-szerte túlzott fogalmak léteztek, csak szűnlett volt. Angolország nem ámitotta magát az öt fenyegető veszélyre nézve, s a hadi készletek mindinkább halmozódnak s a felszerelések erényedtetlen buzgalommal folynak.

A nagy közönség ennél fogva csak kész tényekről értesül, s ezekről is csak akkor, ha azok közvetétele célirányosnak tartatik. Ilyen tényről értesít a legutolsó indiai posta is. Azon állást, melyet az indiai hadsereg Afghánisztánban oly rég kíván elfoglalni, végre sikerült elérni, és pedig sokkal teljesebben, mintha az direct foglalás által történt volna.

Lord Mayo ugyanis Amballahban, mint már jelentettük, Dost Mohammed fiát, az afghánok jelenlegi uralkodóját fényes audientian fogadta. A keleti fény, mely ez alkalommal kifejtetett, teljesen megfelelt a találkozás jelentőségének. Shir Ali, mint vazall jött az indiai alkirályi elé. Ő végre legyőzte minden vetélytársát, s báboritlanul uralkodott Cabul tartományában. Mint ilyen közeledett tehát a brit felség képviselője elé, hogy hatalmát s uralmát tegye annak lábához, s 120,000 font sterlingnyi évi segély elfogadása által az angol fősőbbiséget ünnepélyesen elismerje. Ezen szerződés kötését illetőleg a felelősség még sir John Lawrence, lord Mayo elődét illeti. Disraeli barátja csak ratificálta e szerződést, mi annak jele, hogy

Angolországban vannak bizonyos életkérdések, melyek iránt minden pártbeliek egyet értenek.

Hogy Angolország pénzt költsön a nélkül, hogy ne volna meggyőződve a vétel előnyéről, az nem tehető fel, ha a pénzt mindjárt az indiai adózók fizetik is. Mi tehát az, a mit Sibr Ali 120,000 fontnyi sterling segély fejében megadni tartozik? Erre nézve nagyon elágazók a vélemények. Csak annyi bizonyos, hogy az emir lekötölte magát, hogy bizonyos számú hadsereget fog készen tartani folyvást, s hogy Angolország magára vállalja e sereget indo-brit tisztjei által fegyelmelni. A többi magától jön.

Amenny azonban bizonyos, hogy Oroszország nem teheti lábát az afghán területre a nélkül, hogy Angolországgal egyenes összeköttetésbe jöjön.

Oroszország előmenetele Közép-Ázsiában tetemes volt, de Angolország még tetemesebb. Oroszországnak roppant pénzébe, vérébe került minden talpalattnyi föld, míg Angolország egy 120,000 fnyi sterlingnyi segély által nyert meg mindent. Az angol politika tehát eddigelé helyesebbnek bizonyult Ázsiában.

Ha már most Oroszországnak csakugyan komoly szándékában van Angolországgal hadat folytatni az indiai birtokokért, úgy már Afghánisztánban kellend megkezdnie a harcát.

Vajjon elég bátorsággal bír-e erre, az még kérdéses; de annyi bizonyos, hogy egészen más hatalom mint az orosz, szükséges arra, hogy Angolország Indiából kiszorítsa, mindaddig, míg az a tengeren és az indiai vaspályák felett uralg. Hogy pedig ez uralmáról nem akar lemondani, eléggé bizonyítja az amballahi ünnepélyes fogadtatás.

Választási mozgalmak.

Háromszék, ápr. 13. 1869. — Háromszék mindkét kerületében a választások egyszerre márt. 22, 23 és 24 diki napján folytak le. Az eredmény: hogy egyik jobb, a másik baloldali követet választott: tudva van a t. szerk. előtt. De talán nem lesz felesleges a hangulatról és szellemről is néhány szót mondani, hisz ezek adják meg az eredménynek valódi becét, értékét, mint a só és fűszer az ételnek ízt. Egyikről mint kezdetül végig szem- és fültanu, másiktól biztos hallomás után irhatom, hogy a választások szép rendben folytak le s noha politikai meggyőződésennél fogva a baloldali választásnak nem is örvendek, de a választókról itt is, ott is tisztelettel, kalapot emelve kell megemlékezni.

A kézdi-orbai kerületben nem volt jobboldali jelölt, s így az élénkség, lelkesültség hiányzott, s némi bádgyadság, lehangoltság volt észrevehető. Ezt bizonyítja azon körülmény is, hogy a hatodfél ezer választóból alig egy hatod rész szavazott. Több és egész helységek választói nem jelentek meg azért, mert baloldali jelöltre szavazni nem akartak, s általában a más helységek választói is kevés érdeklődést mutattak. Miért nem volt itt

racowi főtanodában tanított gonosz elvek következményének állítván, terhes vádat emelt, s a főtanoda leontását kívánta minden további törvényes eljárás mellőztével. E dolog nagy zajt gerjesztvén, országgyűlés eleibe került. A protestáns képviselők megdöbbentek a követelésen, s oly példát látván benne, mely máskor talán ellenük is alkalmaztat-hatnék: ellenszegültek s egyelőre csak törvényes nyomozást sürgettek. De majd rábeszéltetni engedték magokat, hogy ők, a többi protestánsok, a katolikusokkal a szent háromság hitében egy alapon állnak, s éppen ez alap van az etneknek socializmus által meggyalázva, tehát közös ellenség-ről van szó. Állították, hogy az 1565 beli törvény, mely a vallások szabad gyakorlatáról szól, s mely azután többször megerősítettet, a socializmusokat nem védi, míg a többi protestánsok az által biztosítva vannak. Ezek végre azért e, hogy a socializmus védelmével magokat ne compromittálják: feladták a további védelmet, s beleegyeztek, hogy a racowi ügyet a senatus intézze el. A senatus, a vádlott fél kihallgatása nélkül hozott ítéletet, mely szerint az unitáriusok racowi temploma, főtanodája s könyvnyomdája bezárattak, s ujából beállításnak számlázás vagy halálbüntetés alatt megtiltatott; papjaik s tanáraik mint megbélyegzett bűnrészesek, kiűzetek az országból. Kérés idő múlva a krakói püspök kath. templomot alapított Racowban, gazdag alapítványokkal látta el; de a város elhervadt. ²⁾

Súlyos csapás volt ez az unitáriusokra, s következményei még súlyosabbak, mert ez által felbátorítottak, más helyeken is gyakrabban kezdék kezeiket rájuk emelni; mintegy áldozatul valának már oda vetve minden méltatlanságoknak. Kissielini s bereczesközi templomaikat s iskoláikat 1644-ben színtén bezárták. Schlichtinginst 1647-ben kiadott confessiojairól ³⁾ az országgyűlés számlázta s confessiojait bakóval nyilvánosan megégettette. ⁴⁾ Sandecz városát 1656-ban három

²⁾ Lubienieci Hist. Ref. Pol. 252. — Viindiciae pro Unitariorum in Polonia Religionis libertate, ad calcem Sandii Bibl. Antitr. p. 278.

³⁾ Confessio Fidei Christianae, edita nomine Ecclesiarum, quae in Polonia Unum Deum, et Filium ejus unigen. et Spiritum S. profitentur.

⁴⁾ Rees. Rac. Catech. XXXV.

jobboldali jelölt? annak oka a multban gyökerezik, midőn a hatalom erkölcsileg és politikailag egyiránt nem helyeselhető utakon és eszközökkel nyomta el, vagy terelte félre a közvéleményt, s ugymondva erőszakkal toltta fel a nyegleséget az érdem és értelem helyére. Az irány, a törekvés most is a volt, mi előbb, a változás legfeljebb csak a külsőségre szorult. Nem lehet helyeselni a jobb oldali értelmiség eljárását, hogy jelöltet nem léptetett fel. Mi lett volna az eredmény? a mostani, vagy ellenkező-e? bizonyosan senki sem tudhatja, de a történetek után valószínű, hogy a jobboldal tapintatos és lelkes vezérlet alatt győzhetett, vagy legalább a baloldal győzelmét kétséssé tehetette volna; mert kétségtelenül áll, hogy a híresztelt nagy baloldali szellem már devalválódott, s az értelmiség és vagyonos rész általában a baloldal elvét és személyét nem pártolja, a mint ezt mostani magatartásával is igazolta.

A sepsi-miklósvári kerületben a baloldal A. F.-t felleptette, s volt is hát élénkség, lelkesültség, kivált az első napon; de a rend egy percze is megzavarva nem volt. Szép volt látni, midőn a tüz ves választók dacára eltérő véleményeiknek és céljaiknak egymással barátságos tárgyalogtak, zászlóikat egymás mellett lengette a szél, melyek — költőileg szólva — egymást ölelték. Ha a két választó megmen a figyelmes szem végig tekintet, egyszerre feltűnt a különbség a kettő között, a jobboldal valamint számra, úgy értelem és birtokra is egyaránt feljűbaladta a baloldalt. A jobboldal választói elveik és személyeik körül lelkesen sorakoztak, jelöltjüket és Deakot akarányosor lelkesültséggel megjelenezték, s helyeselték hazánk bölcsének elveit és politikáját, melyek isten után a jobboldal közreműködése által a legnagyobb áldást a békét hazánknak meghozták. Berde Móza 1376, az ellenjelölt 344 szótátot kapott.

A történetek után elbizakodás, önámítás nélkül mondhatni, hogy a kézdi-orbai kerületben csak egy hü, lelkes és ildomos vezér hiányzik arra, hogy Deák elvei ott is diadalra jussanak.

Deákpartí.

Vidéki levelezés.

Déva, ápril 17-kén, 1869. — A mult február hóban Barcsay Lászlónő született b. Bruckenthal Antonia úrbőlgy ő mlsza által a dévai ref. magyar népiskola gyarapítására rendezett sorjá-tékkal egybekötött táncvizigalomból befolyt — a költéségek levonásával — nevezett iskola részére: a) be-lépti-jegyekből 100 ft, b) sorsjegyekből 156 ft, c) gróf Kun Kocsárd úr adománya: egy 100 forintos urbéri kötvény szelvényével együtt 100 ft; összesen: 356 ft o. é. Mit is, a midőn a kaszinói igazgatóság számadás gyanánt a közönség tudomására juttatna, nem teheti, hogy egyáltalán, mind táncvizigalmat rendező, mélyen tisztelt bárónő, mind gróf Kun Kocsárd úr ő mlszaik irányában s külön-ben a népevelés érdekében eszközölt fáradozásaikért és áldozatkészségükért — forró halálját és őszinte köszönetét ne nyilvánítsa.

A dévai „nemzeti kaszinó” igazgatósága.

ezernyi néptömeg rohanta meg, felégette s az unitáriusokat, nem kimélve nőket s gyermekeket, nagyobbrészt legyilkolta. Hasonló sors érte a Czar-kow belieket, s még más helységek lakóit. Czar-kowban Wysowaty s Lubieniecki becses könyvtáraik is a dúlás martaléka lettek. János Kázmér király fogadtatást tett, hogy ha a svédháborút szerencsén végzi: az eretnekséget egészen kiirtja az országból. Bevégződén a háboru, még sem merte az összes protestánsizmust megátadni, már azért sem, mert a protestáns dán király s brandenburgi választófejedelem szövetségesei voltak, kiket kimélnie kellett. De ott voltak a már különben is megzilált unitáriusok, s hogy a királyi fogadás bár részben teljesüljön: Karwat nevű jezsuita Isten segedelme iránti hálából indítványozá az 1658 beli országgyűlésen az unitáriusok megsemmisítését. Egy-két szó emelkedett mellettek, de elhangzott; s az országgyűlés meghatározta, hogy az unitárius tanokat nyiltan vallani és terjesztetni többet senki se merészele a legszigorubb büntetés terhe alatt. Kegyelemből azonban, mint monadták, három évet engedtek azoknak, kik más vallásra térni nem akarnak, hogy ez alatt vagyonukról rendelkezhesenek. Ezt is megsokalták, s a következő évben az országgyűlés meghatározta, hogy 1660 dik évi július 10 ig minden unitárius vagy térjen a kath. vallásra, vagy hagyja el az országot, különben semmi törvény nem védi többet őket. A szegény unitáriusok, mint üldözött vadak, kétségbe voltak esve. Hiában szööltek mellettek a brandenburgi választó, hiában hivatkoztak az olivai békekötésre, hiában isten szent nevére: nem volt irlalom számokra. A zsidók is békében türetek, de az unitárius keresztényeknek nem volt szabad tovább színi a hazai levegőt. A jezsuiták azt hívták, hogy e megtört néppel immár tetszésük szerint bánhatnak, némely befolyásos világiak közbenjárásával, utolsó alkura hitták meg Krakóba az unitáriusokat; ők azonban ezt guynál egyébrek nem vehetvén, nem jelentek meg, az egy Wiszowatyn, Socinus unokáján kívül, ki büsiesen védelmezte üldözött hitorsosait, egy kath. pap fenmaradt kifejezése szerint: „et si omnes ex inferno prodirent, non possem fortius religionem suam tutari, quam hic unus.” ⁵⁾ De mind hiában; mert nem az ész har-

⁵⁾ Epistola de vita A. Wissowatii, ad Calcem Sandii Bibl. Antitr. p. 252. Lamy. Histoire du Soc. p. 121.

Napi hírek.

= A magyar kir. honvédsereghez kinevezettek: A honvéd kerületek parancsnokaivá: Budán: Czillich Ede ezredes; Pesten: Pongrácz Sándor ezredes; Pozsonyban: Dobay József ezredes; Kassán: Máriássy János ezredes; Kolozsvárt: Graeff Ede tábornok; Zágrábban: gróf Kulmer Frigyes ezredes.

Továbbá, ezredeknek: Luczdy Sámuel (a Kolozsvár kerületi honvédgyalogságnál), Teratyánszky Ágost, gróf Andrassy Gyula, Hollán Ernő, Tóth Ágoston.

Alezredekessé: Schiffler Ferencz, Markovics Adolf.

Örnagyokká: Nagy Antal, Terbuhovic Márkus, Szabó József, Muszulin Emil, Zombath István, Pongrácz István, Duleszko Balázs, Reindl Lipót, Mauks László, Henneberg Károly, Komlósy Lajos, Lendvay Rezső, Hauser Károly, herczeg Sachsen Coburg Gothai Fülöp, gróf Pálffy-Dann Vilmos és gróf Pálffy Miklós.

Századosoknak: Majthényi Kálmán, Péterffy Gyula, Pásztor Árpád, Werklán Ferencz, Andrassy Gyula, Forget Miksa, Fülöp József, Kiss György, Schwimm László, Melezer Béla, Kutassy Ignác, Vorztry Gyula, Szilvay Károly, gróf Horváth Toldy Lajos, Bosics Sándor, Meszery János, Rényi György, báró Podmaniczky Frigyes, Szerdahelyi Vincez, gróf Csáky Kálmán, Szende Béla, Jankó Mihály, Molnár István, Szabó József, Beniczky Ferencz.

Főhadnagyokká: Gasparik Károly, Roguly Mor, Jánossy Emil, Jusztó Álmos, Vaguer Károly, gróf Csáky Rezső, Dániel Béla, Fechtig Nándor, Kelcz István, Pawlowszky Ede, Komáromy Vincez, Bauszneri Guidó, gróf de la Motte Arthur, Vavrik András, Laczkó László, Szabó József, Issekutz Zeigmond, Glanzer Miksa, Dualszky Béla, Liptay János.

Főhadnagyokká és kezelőtisztekké: Komáromy Lajos, Horváth József, Leboeczky János, Löhey Károly, Eöry Béla, Gerencsér Izidor, Tóth Róbert, Száibold Károly, Leszczinszky Lajos, Szarvady Pál.

Hadnagyokká: Bydeskuty Sándor, Tallán Béla, Misselbacher Ágost, Soldos Barnabás, Barcsay Ödön, Kristóf Béla, Vedő Jenő, Kálmán Frigyes, Szalánczy Sándor, Kopácsy Ipoly, Albrecht Béla, Pacs János, Révész József, Szász Mózes, Fitzesséry Géza, Donászy Ferencz.

A magyar honvédelmi miniszteriumhoz kinevezett honvédőrnagy gr. Schweinitz Gyulára nézve utólag megjegyeztük, hogy az 1860-diki években részt mint a „K. Közlöny” munkatára, résztint pedig mint a köztetszéssel fogadott „Atila és vörös frakk”, továbbá „A hadsereg reductioja” czimú és más politikai, közgazdasági és hadügyi munkák által, főleg mint jeles katonai író tüntette ki magát, s a jelen honvédelmi rendszer tervének kidolgozásában tevékeny részt vett.

eza folyt itt többé, nem érv küzdött érv ellen, igazság igazság ellen; hanem szenvedély és erőszak, köszívű hajthatatlansággal; az unitáriusokat semmi sem menthette meg már a pusztulástól.

Kik nem bírtak megvalúni hazájuktól, a családi tűzhelytől, hogy a számkivetés vándorbotjával kezűben egy bizonytalan jövőnek induljanak: azok kénytelenítették a katolicizmusnak meghajolni, szívükbe zárván meggyőződésüket. De sokan voltak, kik mindent feláldoztak inkább, mintsem vallásos meggyőződésüket elfojtsák. Ezek vagyonukat idő rövidisége miatt el nem adhatván, vagy csak elvesztegetvén, seregenként keltek útra Poroszország, Szilézia, Német-Alföld felé, Németország és Svájc egyes helyeire. Egy 380 tagból álló csoport Magyarországra indult, hogy sorsuk annál keserebb legyen, a határon rablók rohanták meg e hazátlan vándorokat s mindenükből kifosztották. Itt megint két részre válva, némelyek Magyarországon, különösen Teleki István s Ráday Ferencz pártfogásuk alatt telepedtek meg, mintegy 30—40 család pedig Erdélybe jött, hol unitárius magyar testvéreiktől szeretettel fogadtattak.

Ime egy pár vonás a lengyel unitáriusok történetéből. A többször idézett gr. Krasinski, egy nem unitárius vallású történetíró mondja, „hogy az igazságnak bódolva, senki sem tagadhatja, miszerint a feldult lengyel unitárius egyházat tudomány, erény és keresztény jámborság ékesítették, s számos érdemeiket kénytelenek még ellenségeik is elismerni; vitázó-irataikat mérséklet s kimélő illem jellemzik, mi azon időkben feltűnő sajátág.” ⁶⁾ S mégis pusztulniok kellett; a keresztény névbe öltözött türelmetlen indulatok megemésztették őket.

Sötét kép, fájdalmas emlékezet! Ám ha itt végződtek volna ama hon vallási gyűlölködésének átkos dúlái: engesztelő lélekek tekinteténélk vizs-sza egy nagy botlás már elmosódott nyomaira; de a vallási bűszült erőszakoskodás, retentő példán, még két századig rombolt tul a Kárpáton, egy nemzetet temetett el, s a nagy sir felett, fájdalom, még most sínes béke a keresztény testvérek között! Hullassunk könnyeket nemkül ily nagy bűnei felett, s kiragadván ama mátyrok emléktét a sötét romokból, borítsunk fátlyolt a felidézett történetekre.

⁶⁾ 328. lap.

A „B. Közlöny” január 22-ki számában ugyanoda kinevezett káoszjakabfalvi László Béla honvéd őrnagyra nézve szintén megjegyeztük, hogy Kolozsvárt született. Mint 15 éves ifjú a tizenegyedik zászlóaljban, az ugynevezett veres-sapkásoknál részt vett az egész erdélyi hadjáratban 1848 tól kezdve. A zeibói fegyverletétel után Kolozsvárra visszatérve, Urbán ezredes bésoroztatta a Sirkovics-ezredbe. Innen 1852-ben a Sándor gyalogezredhez tétetve át, a katonai iskolák kitűnő végzése után mint tiszt lépett át a b. Wernhard ezredbe, a hol különböző kitüntetésben részesült. Öt éven át mint főhadnagy az ezredtulajdonos segédtsíjze, később a veronai főhadiparancsnokság segédje volt. Végre 1864-ben a mexicói önkényes hadseregbe mint vadász százados lépett át, s végig esztáza a mexicói hadjáratot, a mely alatt őrnaggyá lön kinevezve s a szerencsétlen Miksa császár különös kegyével díszeskedhetett. A mexicói hadjáratból 1867-ben az osztrák legióval is visszatért s azóta Pesten élt, míg közlebről századosi ranggal a honvéd főparancsnok mellé segédtsízi minőségbe lön kinevezve.

— Az országgyűlés ünnepélyes megnyitásának előrajza a következő: Szombaton, (ma) ápril 24-én d. e. a kitűzött órában az országgyűlés mindkét házának tagjai összegyűlnek a királyi várban Budán, honnan — a mennyiben beférnek — a várkapornába mennek a veni sanete mise meghallgatására. A király a misére hivatalos kíséret nélkül jelenik meg a kápolna oratoriumában; az apostoli keresztet vivő főpap a kápolnában az oratorium alatt foglal helyet. A mise után a király lakosztályába vonul s ott marad, míg az egyházi méltóságok átöltözködtek s a kápolnából azon helyiségbe mentek, hol mindazon dignitások összegyűlnek, kik a királyt a terembe kísérik. A királyi ajtónáló helyettese, a melléje adott rendi bírósákkal együtt az erre hivatott udvari tisztviselőkkel egyetértve, gondoskodik arról, hogy minden rendelkezés a várba s a kápolnába való be- és ki-menetelnél megelőztessék. Mihelyest minden készen van, a cs. kir. főkamara jelentést tesz a királynál, mire ő Felsége belső termeiből a nagy terembe indul. Ez uton a király előtt mennek: a k. ajtónáló (janitorum regalium magister) helyettese; a többi, bizonyos teendővel a meg nem bízott ország-nagy; a primás, a m. királyi miniszterek, a cs. k. első főudvarmester a jogarral, az agasonum regalium magister, mint a főudvarnagy helyettese, az ország egyenesen fölemelt kardjával, jobbján a püspök az apostoli kereszttel. A király két oldalán s háta mögött: a magyar gyalog s lovas testőrség két főkapitánya, a cs. k. főkamara és a cs. kir. főadutans. A terembe érve, a király a trónra lép, leül s fölteszi füvegét, s a jelenlevők a következők csoportosulnak. A trónon ő Felsége foglal helyet; a legfelsőbb lépcsőn a királytól jobbra az agasonum reg. magister; a második on az első főudvarmester, balra a főkamara; jobbra ezekkel egy vonalban földszint a gyalog-testőrség főkapitánya s a lovas testőrség. A fal mellett hátul a trón két oldalán három-három testőr. A trón jobb sarkán földszint a püspök az apostoli kereszttel, a baloldalon sorban a trón mellett a ministerium. Jobbra-balra egy kis távolságban a tróntól az országnagyok; a trón előtt szintén némi távolságban a király felé fordulva, a primás, mögötte ismét országnagyok. A terem többi részét az országgyűlés tagjai félkörben töltik meg. A mennyezettel ellátott trónnal szemben a terem másik oldalán a királyné emelvénye van. A király (a tróntól) jobbról, a királyné balról lép a terembe. A király a trónon ülve mondja el a megnyitó trónbeszédet, s innét az előbbi sorrendben visszaindul a menet a belső termekbe. Az országgyűlés tagjai pedig az orsz. tanácskozóterembe mennek, az ülést befejezendők.

— A kormányzók felosztása folytán nyugalmasztattak: Kovásznai Göcz József titoknok, Incze Mihály fogalmazó, Csányi Ferenc kiadó hivatali igazgató, Szigethy Zeigmond kiadó-hivatali segéd, Vajda Mihály iktató-hivatali segéd, Nagy Antal, Bothos István, Décsi Sándor irnokok. — Bodó József ajtónáló, Szöllősy Sándor, Müller Mihály, Ludvig János hivatali szolgák. — Végki-elégítéssel elbocsátattak: Pap János laistromzó, Hempel Lajos, Angyal Ferenc biv. szolgák. Végre mint rendszeresen alkalmazva nem voltak felmentettek: Budai Ger-gely és Benedek László nyomdászok, Szabó László nyomdász-segéd, Benedek János köcsiszoló.

— Az új egyházi magyar királyi adóhivatal az 1868-diki törvényezikk 10. és 11-dik §-ait hibásan értelmezi; ugyanis, ha egy községben egy tulajdonos birtokában tíz lakrész van, azt a 10-dik §-beli táblák VII-dik osztá-lyába sorozza, s követel 30 frt adót 8 frt 30 kr helyett; azt teszi, hogy valamennyi lakrészt össze-számít s úgy vesz, mintha azok mind egy fedél alatt volnának, s úgy rója ki az adót, holott a 11-dik § a család-báziskról tisztán szól. Hajh! a „Peati Napló” nem ok nélkül fakadt ki folyó évi 68-dik számában már másodizben az adóhivatalok önkénykedése ellen! hiába rendeli a törvény, hogy az adókötelesek irányában kimélettel járjanak el! mindérek kellemetlen és elkeserítő zaklatásnak vagyunk kitéve, s ez aligha az adóhivatalok hazafi-jonlatából származik; mert nem állítjuk, hogy

vannak, de lehetnek oly adóhivatalok is, melyek nek sehoggy sem tetszik, hogy nem Bécsből, hanem Pestről fűggenek.

— A helybeli jogakademia eddigi igazgatója Jakab Bogdán, mint már jelentők, a ministeriumhoz nevezetve ki, az igazgatással ideiglenesen Berde Áron akad. tanár bízott meg, s úgy hisszük illetékesebbet a végleges ki-nevezés sem érhetne.

— Néhai Bodola Sámuel ref. püspök emlékkövét a m.-vásárhelyi sarkertben e hó 27-én fogják felállítani. Ez ünnepélyes actusra már foly-nak az előkészületek, s úgy tudják, hogy püspök Nagy Péter ur is jelen lesz az ünnepélyen.

— Színházi hírek. Sz. Mátrai Laura asszony jövő kedden vagy szerdán lép fel ezuttal utoljára, egyik legsikerültebb szerepében, a „Gri-zeldis”-ben. A valódi érdemet mindig hön pár-toló közönségünk átalában, kivált a női közönség minden osztálya, annyiszor kitüntette, s a köz-elismerés oly kétségtelen jeleivel halmozta el kedvenc művésznőjét minden alkalommal, mi-kepp föltehető, hogy a méltó elismerés ez ideiglenes búcsúvetelkor sem fog elmaradhatni. Szilágyiné V. R. kedves operette-énekes-nőnk második jutalomjátéka pedig mára van kitűzve; meg vagyunk győződve, hogy a ki-édemelt méltánylat irányában sem fog hiányozni, s őt is tele házzal fogja jövőre „megmarasz-tani” a műértő közönség.

— A magyar keleti vaspálya igazgató ta-nácsa a következő egyénekből alakult meg: b. Vay Miklós, b. Bánffy Albert, gr. Bethlen Farkas, Bockan Ignác, Ralph Károly, gr. Eszterházy Kál-mán, dr. Falk Miksa, Lang Károly, Léway Hen-rik, Lónyay Albert, Paget János, Springer Gusztáv, gr. Wass Samu és gr. Zichy Edmund. Két hely még üres.

— A marosvidéki forgalom előmozdítá-sára b. Kemény Géza, ifj. gr. Teleki Domokos és gr. Teleki Károly három szállító hajót építtettek. E hajók Ludas és Fehérvár közt fognak közlekedni; pályájukat május elején kezdik meg.

— Kolozsvár egyik képviselője, dr. Szabó József, helyét a képviselőházban elfoglalandó, f. hó 21-én utazott el. Távoztát sokan érzik, de nagy veszteség érte ezzel különösen az orsz. Károlina kórház betegeit, s vigasztalásukra csak az szol-gálhat, hogy a kórházat illető orvosi teendők ve-zetése ismét a legjobb kezekbe van létéve, azzal közbizalmat nyert fiatal orvosunk dr. Szöcs Emil bízott meg.

— A házi zenekör márcziushavi előadása a közbejött hangversenyek miatt csak e hó 25-én d. n. 4 $\frac{1}{2}$ órákor fog annak saját helyiségében megtartatni, következő műsorral: 1. Cherubini hymnus Medea operából, zongorán vegyes hang-szerek kíséretével. 2. Citeraverseny két szaka-szban. 3. Müller A. kettős dal sopranhan-gokra. 4. Spohr L. híres Octettje vonó és fu-vóhangszerekre, az eredeti szöveg szerint.

— A kolozsvár-nagyvárad vasútra az aláírás f. hó 20-án bezárattott és a franco-banknál tetemes felljűgések történtek ezen vonalra.

— Gyulafehérvár környékét katonai mérnökök méregetik. Azt mondják, a várat akar-ják megerősíteni, s pedig következőleg: Egy erő-dívenyt építenek a vártól délre fekvő akasztófa-hegyre, másikat a Drombár feletti magaslatra, s végre egy harmadik a vidék felett uralgó Mam-muth hegyen készülne. — Így értesül a „Herm. Ztg.”, mely azt is írja, hogy a Gyula-Fehérvártól Gerendig építendő vasútág megkezdése elé némi akadályok gürdültek, azonban nemsokára el lesz-nek hárítva, mennyiben ezek csakis a késedelmes kisajátításban rejlenek.

— Kettős öngyilkosság történt közelebről M.-Vásárhely körül a Panitba vezető országúton. Két fiatal ember lőtte fűbe magát, mint mondják pénzszavar következtében.

— A naszdvidéki törvényszék köze-lebről érdekes végtárgyalást tartott. Battirla Du-mitru m. évi máj. 7-én meghalt; halála oka iránt gyanu támadván, a hulla felboncoltatott, s kitűnt, hogy halálát patkánymérég okozta. Megindítottat a vizsgálat s a következő jött napfényre: Battir-láné, 27 éves nő férje halála előtt már mintegy 6 hónappal azon gondolatra jött, hogy férje neki terhére van; csak az ezt másvilágra küldő mód-dal nem volt tisztában; jó tanácsért elment tehát egy vén banyához, kit a faluban boszorkánynak tartottak; ez patkánymérget ajánlott. A nő a mér-get megszerezte ápr. 20-án, próbát tett egy tyu-kon ápr. 30-án, s tejbé vegyítette férjének május 4-én; Battirla Dumitru 3 ad napra iszonyu kinok közt mult ki. — Mondják a nőnek egy szabadsá-gos katonával volt viszonya; mások régi időből gyökerezett boszút sejtnek. A gyilkos nő kötel általi halálra ítéltetett.

— Brassó képviselőjét, Wächter Fri-gyest f. hó 16-án történt Pestre indulása alkalmá-val 40 köcsi, s azokban mintegy 150 ember ki-sérte el egy jó darabig. Az elválás alkalmával Dück J. lelkes szívére kötötte a képviselőnek, hogy német legyen és az is maradjon mindhalá-lig. — Valjon mitől félt a tisztelendő atya, mikor ezt a rebaszt csinálta?

— Lichtig Adolf zongoraművész előző-e-ti felhívást bocsátott ki egy eredeti francziára (quadrille), mely máj. 15-én okvetlenül megje-le-nik. Előfizetési ár 1 frt., mely szerzőnek (óvár

217. sz.) küldendő. Gyűjtőknek 8 példány után egy tiszt. példány jár. — Megjegyzendő, hogy szerző e francia-négyest már több előkelő körben játszta, s mindig nagy tetszést aratott.

— Jellemző. Kövessy Ede ismert nevű első magyar bívész Gyula-Fehérvárt ápr. 20-án a Bem szobor javára jótékony czélú előadást hirdet honfiai lelkesedéstől átlengett falragaszai-ban; minden előintézkedés meg van téve, a „ma-gyar korona” nagy terme dűsan világítva, a zene is vigan szól; de a közönség csak néhány mint-egy elvételre bevetődött, jobbára angol és vegyes demi-monde alakban mutatkozik. A művész föllep s kijelenti, hogy, miután már megtett költségei sincsenek fedezve, az előadás elmarad; pénzét kiki visszaveheti! — Figyelemre méltó ezen különben egyszerű, de kölcsönös hosszú képekben tükröz-dött esetnél azon körülmény, hogy egy e városban már hetek óta szereplő német vándor-színház minden alkalommal zsúfolva van nemcsak a né-met divatban mindig elől brillírozó itteni zsidó-sággal, és német katonasággal, hanem a hazafiai érzelmeiről annyira híres városi magyar ér-telmiséggel is. Magának a helyhatóságának csak a jegyek mellett ellenőrködő egyetlen közeget volt csupán szerencsénk látni. — Üdvös és ko-szerű tanulság a hazafias czélú vállalatokhoz ugy, valamint arra is: mennyit kelljen adnunk a törté-nelmi nagy neveket — midőn az semmibe sem kerül — fönnnem hangoztató szájhonfiasra. X.

— A gazdaság teréről örömdetes hírt közölhetünk jelentve, hogy egy magyar állatbizo-sító egylet van keletkezőben Pesten, tervezete a közrészvétet már felhívott intézetnek előtűnt fek-szik, s czélja a biztosítást, öngyógy és kölcsönös-ség elve alapján a) gazdasági lovakra, b) szarvas-marhákra, c) jubokra (csak kedvező viszonyok közt), d) sertésekre, e) kecskékre, f) szamarakra és öszvérekre, ugy egyes betegségek, mint min-dennemű járványok és balesetek ellen kiterjesz-teni oly módon, hogy az illető tulajdonosok teljes kárpótlást nyerjenek. Az egylet működése egyelőre a magyar korona alá tartozó országokra szorítko-zand. Az egylet biztonsági alapja 500,000 frtra tervezetik, mely 5000 darab 50%-ban befizeten-dő, névre szóló, de átruházható 100 frtos részze-gyek kibocsátása útján fog beszerezettni. Megje-gyezzük végül, hogy már is sok részvény iratott alá, Nagy-Váradon, mint azt a „Bihar” jelenti, részvény aláírásokat elfogad Kolozsvárt Fon Mór és társa jó hiteli üzlete a nagy kávéház mellett. Ajánljuk ezen közhasznú vállalatot különösen gaz-dáink figyelmébe és pártolásába.

— Az oláhországi vasutak egy része már ez év folytán megnyílik s azon kapcsolatot fogják képezni, a mely a fekete tengert Európával összeköti. E vasutak építésére most 37 $\frac{1}{2}$ millió frank kölcsönre nyitnak aláírást, a mely 7 $\frac{1}{2}$ % kamatozással van biztosítva. Az aláírások napjai ápril 28 és 29-ke. Elfogad aláírásokat a kolozs-vári zálogközsön-társulat is.

— (Necrolog.) Putnoki Katalin maga, test-vérei: Kovács Mária férjezett Killyén Boldizsárné, Márton, János és József, gyámleánya Pallos Kata-lin férjezett Apáthy Péterné, ugy szintén a számos rokonok nevében a veszteség eles fájdalommal tu-datja, hogy férje, az illetők testvére, gyámtyja, rokona, főkörmányszéki első fokozatu, 44 éves szol-gált jegyző márkodi Kovács Mihály a reá nézve oly küzdelemteljes életet hosszas betegség s 12 napig tartott kínos fájdalom közt, folyó év ápril hava 20-án este 9 órákor, 66 éves korában, boldog házasságának 44 dik évében, mell-vizkor következtében, örök nyugalommal eszerelte föl. Ko-lozsvár, ápril 21-én, 1869.

— (Necrolog.) Kásonfelitzi Balázs Anna Albrecht Marlóné, Balázs Róza Varju Imréné, Ba-lázs József Agh Ferenczné, a néhai Balázs Albert özvegye Csizsér Róza és Balázs Lajos, ugy az egyetlen nővér özvegy Jánnek Lajosné, született Balázs Julianna, valamint több közelebbi és távo-labbi rokonok nevében, a fájdalom bánatos hang-ján jelentik, hogy szeretett édes atyjok, az illetők ipája, nagyatyja, testvére és rokona kásonfel-itzi Balázs Sámuel, életének 68-dik évében, a haldoklók szentségeinek áhítatos felvétele után, folyó évi ápril hó 14-én reggeli fél 2 órákor, szél-hűdés következtében jobb életre szenderült. Béke poraira! B.-Hunyad, ápril 14-kén, 1869.

— (Necrolog.) Heigel József kir. segéd-mérnök a maga s a többi rokonok nevében fájó szívvel jelenti, hogy édes anyja öz. Heigel Ta-márné szül. Kaffel Margit élete 69-dik, házasa-ga 44-dik s özvegyisége 3-dik évében tüdőböl következtében f. hó 14-kén örökre elszenderült. Legyen béke porain! Kolozsvárt, ápr. 15. 1869.

— (Necrolog.) N.-Ajtán lakó birtokos, cs. kir. nyugalmasztott főhadnagy, a nagy francia forradalom egyik hős bajnoka, tks. Szolga János úr, élt 84 dik, özvegyisége 3 dik évében folyó hó 12-kén reggel elni megszűnt. A néhai tisztas öz balála reánk nézve, kik őt közelebről ismertük, nem volt egészen váratlan; de mégis roszul esik az, hogy tisztelére buzdító arczát többé nem lát-hatjuk az élők közt. Benne nemcsak Nagy-Ajta egyik ritka disze, hanem egyszersmind egy jó hazafi, egy jeles katonai talentum, egy tiszta keblű emberbarát és szent vallásunknak egyik buzgó hive hunyt örökre el. Béke poraira!

— (Necrolog.) Csiki Károly, neje Csiki József, s fiuk Viktor; Antonia férjezett Csiki Ger-gelyné s gyermekei: Irén, István; Anna, több test-vér s számos rokon nevében szomorodott szívvel

jelentik szeretett édes atyjoknak, illetőleg nagyaty-joknak Csiki Istvánnak élt 71-dik évében, folyó hó 15 kén a haldoklók szentségeinek áhítatos felvételével 7 napig tartó szenvedés után, tüdőszél-hűdésben történt gyászos kimúlát. Béke hamvaira! Maros-Vásárhelyt, ápril 16-kán, 1869.

Nemzeti színház.

Ápril 21-kén: „Egy nő, ki az ablakon kiugrik.” Vigjáték 3 felv. Scribe után magyarra alkalmazta Somolky. E mesteri kézzel írt vigjáték legjobban sikerült alakja Rózi (Törő Bálintné), mely még inkább kidomborodik, ha azt oly sok-oldalú művésznő játsza, mint Sz. Mátrai Laura, a ki valóban kitűnően kedves, eszményített ma-gyar menyecske volt. Takács (Dernő báró) az ily kedélyes apaszerepekben mindig kifogástalan. Prielle (Jenő) is betöltötte helyét. Fejérvári-né (Sárkányfői Enfrezina) igen jól személyesíté a fiatal házaskö ügyeibe avatkozni szerető anyósok veszedelmes fajtáját.

Ápril 22 kén: Kassainé, Jászai Mari, mint újonnan szerződött tag első fölleptétl: „Deborah,” népdrama 4 felv., írta Mosenthal, ford. Somolky, Kassainé előnyös színpadi alakkal bír, hangja erős, és így az erősebb szenvedélyek kifejezésére alkalmas, bár kissé igen mély, azért óvakodnia kell a mély hangok gyakoribb használatától, mert azok a lágyabb érzelmek kifejezésére alkalmatlanok. Egyébiránt tehetsége kétségtelen létezéséről győződött meg, csak szorgalomra, folytonos tanul-mányra van szüksége, hogy a mit a természet meg-adott, azt kellőkép kiművelhesse. A kolozsvári szín-pad, mely a magyar dráma bölcsőjét ringatta, s a melynek annak tekintélyét ma is fenntartja, elég tág tért nyújt arra, hogy Kassainé assz. kitartó szorga-lom által magát jeles színésznőnk sorába felkülz-dhesse. A közönség udvariasan, jól fogadta, buzdi-totta, miből elegendő szöveget meríthet a pályájáni baladásra. Takács, Prielle, Körösiné mind elismerésre méltóan működtek.

KÜLFÖLD.

Lavalette marquisnak a törvényhozó test-ben tartott beszéde a berlini kormány-körökben a legjobb benyomást tette. A „Prov. Corr.” példánl ezt írja: „A miniszter méltóságteljes szava ismét eszünkbe juttatja azon magas felfogást, melylyel ezen államférfi kevéssel az 1866-diki események után egy emlékeztetelmű köriratban a franciaia kormány állását az új viszonyokkal szemben je-lezte. A tartózkodás nélküli, mondhatni, ünnepélyes nyilatkozat, melylyel a császár kormánya most épp ugy mint akkor a béke-politika mellett nyilatkozott, még az által is nyer fontosságban, hogy kevéssel az országos képviselők megválasztása előtt történt. Egygyel több bizonyíték ez arra, hogy a császári kormány a választásokat a béke szellemében ki-vánja megtéetni, s hogy elutasítja magától azon eszmét, mely szerint a belpolitikai eredmény ked-veért különbönyodalomhoz forduljon. A miniszter bé-kés nyilatkozatában egyszersmind a császári kor-mánynak öntudatos belereje ismerhető fel.”

Brüssel, ápril 17. A munka-beszüntetés Bori-nage kerületben még nem ért véget. A nyugalom sehol sem zavartatott meg. A katonai erő igénybe-vétele rövid idő alatt véget fog vetni a demonstra-tionak.

Párisban 17-én Daud pasa, az osztrák déli vasutársulat s b. Hirsch, a brüsseli „Bischoffshelm és Hirsch”-ház főnöke közt aláíratott ama szerző-dés, mely az egész török vasut-hálózatot Hirschnek itéli oda, s annak kezelését az osztrák déli vasut-társulatra hagyja.

Az észak-német birodalmi gyűlés 16-iki ülésében Friesen szász miniszter ellenzi Twosten és Münster indítványát egy szövetségi ministerium föllállításá iránt, mivel az az egyes államokat esorbitja s illetékességi összefüggéseket idéz elő. Gr. Bismarck az indítványt bizalmatlan-sági szavazatnak tekinti a főnálló szövetségi álla-potok ellen. Az — szerinte — esorbitni akarja a szövetségi közegek illetékességét. Ezenkívül bizal-matlansági szavazatot intéz Dél-Németország ellen is, melyre nem látszanak számítani. Az indítvány élesíti az Észak- s Dél-Németország közti ellen-tétet. „Én” — ugymond — „egy testületi ministe-riumot állami halfogásnak tartok. Én a szövetség kancellári hivatalát ugy vevém át, a mint létezik; egy miniszteri testületet utódomnak kellene átven-nie. A német állam centralisatioja mély szakadás nélkül lehetetlen. Időt kell engedni a szövetségi alkotmány kifejlesztésére; nem centralisálni, hanem decentralisálni kell.” Lasker kifejti, hogy az indít-vány nem akar tisztársakat helyezni a szövetségi kancellár mellé, hanem ez utóbbit maga nevezze ki szakminisztereket, s a fölött örködnék, hogy azok egyike se szegüljön ellene a miniszterium ve-zérszellemeinek. Miután Bismarck kijelenté, hogy ezen fölfogás őt tetemesen közelebb hozza az in-dítványhoz, s hogy az összhangzanék a mostani szövetség kancellári hivatal viszonyaival, az indít-vány 111 szavazattal 110 ellen elfogadtatott.

Senor Lemos, a cubai fölkélek követé az Egyesült Államoknál, a sziget helyzetéről érdekes statisztikai adatokat ad. A kereskedelem összes értéke 170.000,000 dollárba teszi. 1862-ben adóban és

Vámban 37.750.000 dollár jött be. A behozatal értéke 57.000.000 dollár, és a kivitelt 43.400.000 dollár volt. A földmivelők vagyona 381.000.000 dollárra tétetik, a kereskedők és iparosoké 774 millió dollárra. A termelvény értéke ezekben 62 millió dollár, dohányban 30 millió dollár, egyéb termelvények 37 millió dollár. Összesen 129 millió dollár. A sziget spanyol lakossága a sereggel együtt 150.000 ember, a benszállított fehér cubaiak 750.000, köztük 325.000 nő és 215.000 öreg és gyermek, tehát 210.000 harcra képes ember marad, ehhez járul még a 600.000 főre tehető színes lakosság, a kikből 50.000 embert lehet hadi szolgálatra használni, a mi 260.000 emberből álló sereget tesz.

A „Daily News” egyebek közt következőleg szól: „Az Alabama szerződést, mely oly fáradalmas alkudozás után hozott létre lord Stanley és

Reverdy Johnson által, most már végkép elejtettnek lehet tekinteni. Az Egyesült Államok senatusa azt majdnem megvetéssel utasítja vissza; azonban mi attól félünk, hogy azon egyetlen szenator, ki a mellett szavazott, ama szerződés összes amerikai pártolójának jellege. Azon amerikaiakat, kik a velünk való jótétenti s barátságos egyezkedés mellett vannak, igen könnyen meg lehetne számolni; azonban hozzátehetni hisszük, hogy tíz oly amerikai, ki mérsékeltlen követelések mellett van, száz oly amerikai esik, ki a mellett van, hogy egyelőre semmitsem kell tenni. Mindinkább világossá lesz, hogy az amerikai nép tömege ezen Alabama-ügyet éppen nem pénzbeli követelésnek tekinti; ellenkezőleg az érzelmi sérelem; már pedig az ilyen sérelemeket legnehezebben lehet megszüntetni. Amerikai rokonaink meg vannak sértve, s a pénzbeli

elintézés nem engesztelendi ki őket. Még ama lármás ovatók is, melyekben követüket részesítik, inkább fölgyerlelnek, mint csillapítják őket. Ezen ügy az amerikaiak részéről sértett érzület ügye lévén, egyelőre az idő fogja azt megorvosolni; de az idő bizonyosan meg is orvoslandja. Talán abban áll a legjobb terv, hogy idő engedessék.”

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Április 20-án: 5%. Metaliques 100 frt 61.90. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 70.—. Kamat 61.90. 1860. Kölcsön 101.80. Bankrészvény 726. Hítelintézet részvény 200 frt 288.—. London 10 frt st. 100 frt 23 1/2. kr 124.10. Ezüst 122.—. Cs. királyi arany 5.83.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

A közönség köréből. *)

Öszinte nyilvánítás. Usoni Tatrangi Sándor a háromszéki értelmiség előtt komolyan azt nyilatkoztatta, hogy engemet azért, mert a jobboldal elvei mellett küzdöttem, tautói állomásomról el fog mozdítani. Ezennel kijelentem, hogy a hivatalból elmozdítás korántsem függ Tatrangi Sándortól, mint a ki alattomban a szélsőbal elvei érvényre emelésén működött s működik jelenleg is.

Uzon, ápril 15 kén, 1869.

Máttyás Károly,
uzoni ev. ref. titánító.

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

269. 1869.

Hirdetmény.

A gyulatelki összesített keresomajogok nyilvános árverés útján kihaszonbérézsére folyó hó 26-án délelőtti 9 órára ültetik ki a második határidő a helyszínen Gyulatelkén; a feltételek ezen járási szolgabírósnál megtekinthetők. Szent-Egyed, ápril 16. 1869. A szék-járási szolgabírósnál.

2743. 1869 sz. 319.

HIRDETÉS

nyersvas- és faszen-szállítás iránt.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a Vajdabenyádól 2 óra távolságra fekvő Govásdiái kincstári vaskohótól ezen év folyamán:

A Szászvárostól két, illetőleg négy óra távolságra fekvő kir. vasfinomító gyárakhoz u. m.
Sebeshelyre 15.000 mázsa.
Kudsirra 25.000 „
nyersvas, s visszafelé a Szászvárostól 5 óra távolságra eső **Kosztédi** faszenelőhelyről, a **Govásdiái k. vaskohóhoz** 20.000 mérő (1 mérő = 10 köbláb = 100 ft.) faszen szállítása szükségeltetik.

Ezen szállításra vállalkozni kívánók felszólíttatnak, miszerint írásbeli — bepecsételt, szabályszerűleg felszerelt ajánlataik bántpénzzel vagy ennek letéteményezésével bizonyítottan bevénnyel ellátva folyó évi május 15-ik napja déli 9 óráig ezen bányafőigazgatóság iroda hivatalánál fogadtatnak el.

A szállítási biztosíték (bántpénz) készpénzben, vagy magyar állampapírokban, a szállítási netalan évvallalando anyag fuvarbérének 5 százalékáig t. i. azon összegnek 5%, ig, mely a szállítandó nyersvas mennyiségének, az ajánlott fuvarbér által leendő sokszorozása által előáll, bár mely állami pénztárnál letéteményezhető, az erről szóló levényt pedig azon nyilvános kifejezéssel, hogy a bántpénz csak is a megnevezett fuvarzási szállításra vonatkozik, az ajánlat (offert) mellé zárandó.

A vállalkozási feltételek tervezete ezen bányafőigazgatóságnál, valamint a fejezvéri k. pénzverde, — Sebesi és Szászvárosi k. erdészeti — Kudsiri, Sebeshelyi és Govásdiái k. vasműhivataloknál megtekinthető.

A pályázat kitölto napján az el nem fogadott ajánlat tulajdonosságának a bántpénz tüstént visszaadandó, a jutányosabb ajánlkozóval a szállítási szerződés megkötése haladéktól eszközöltetni fog.

A m. k. bánya, erdő és söltgy főigazgatóságától.
Kolozsivárt 1869 ápril hó 19-én.

Sz. 2459. 1869.

Hirdetmény.

Nemes Kolozs megye törvényszéke mint főgondnok hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy elmebetegség miatt gondnokság alá helyezett özv. Gr. Haller Gáborhoz szül. br. Bornemisza Józsefa urasszony gondnoka br. Bornemisza János ur ö n méltósága által jelen szám alá beadott kérvény és ahoz mellékelte orvosi bizonyítvány alapján a további gondnokság alól ezennel felmentetik s vagyona és ügyei szabad kezelésére ezennel feljogosítatik.

Nemes Kolozs megye törvényszékének 1869. ápril 6 án tartott üléséből
Biró Pál, főbíró. **Sulucz,** jegyző.

200. Elu- 1869.

Hirdetmény.

Tordamegye képviselő bizottmánya évnegyedes rendes gyűlésének megtartására, jövő május hó 20-át tűztem ki, Szász-Régen városába megtartandólag, melynek főbb tárgyai lesznek: közigazgatási főbírnok, keblí számvevőnek, egy törvényszéki ülnöknek választása, és az üresedésben lévő mérnöki állomás iránti intézkedés, ugy más felsőbb rendeletek és keblí tárgyak ellátása.

Miről a megye területén kívül lakó képviselő bizottmányi tagok oly felkérésel értesítettek, miszerint irt gyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Torda, 1869, április 17-én,
B. KEMÉNY GYÖRGY, főispán.

736 sz. elnök,
(199)

Hirdetmény.

A magy. kir. honvédség s illetőleg a közlebbi időszakokban felállítandó tanosztályok számára, egyelőre 3150 vaságy, ugyanannyi szalmavánkos, nyári takaró, téli pokrócz, és 6300 darab lepedő szükségeltetvén, a honvédelmi miniszterium ezen ágyemléket magán vállalkozók útján szándékszik beszerezni.

A kijelölt szükséglet beszállítása, kivéve a téli pokróczokat, a honv. ministerium hivatali helyiségében naponta megtekinthető minta darabok szerint, f. évi július hó végéig multhatatlanul végrehajtandó.

Téli pokróczokból ezen határidőre csak mintegy 800 db. szükséges, a többi szeptember végére lesz beszállítandó.

A vállalkozni kívánók ajánlataikat a honv. ministeriumhoz jövő május hó 15-ik napjáig tartoznak beadni s ugyanazon hó utolsó napjáig végválaszt nyernek.

Ezen vállalkozásnál is azon feltételek szolgálnak zsinormértékül, melynek a Budapesti hivatalos Közlöny folyó évi február 18 és 19-ik illetőleg 39 és 40-iki számaiban megjelent rubázati hirdetményben közzé tétettek.
Kelt Budán, 1869 ápril hó 15-én.

NEM HIVATALOS

Felhívás

jégkárak elleni biztosításra.

A „Victoria” biztosító-társaság

alóírt vezérügynőksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg.
Biztosíthatók jég ellen mindennemű mezei termények, mint **takarmányfüvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.**

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártoláslból kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett **rendkívüli előnyeket** nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás fölvételekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

10 száztóliát

elengedjük, nem tévén függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetheztől, vajlon a biztosított tárgyakat el fogja e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat **váltóra** is fogadunk el.

A „VICTORIA” mint országsszerte tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított **felvilágosítók** szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA” biztosító társaság vezérügynőksége Kolozsivárt.

A „VICTORIA” biztosító társaság

szavazatjogosult t. cz. részvényesei az alapszabályok 25. 26. §-sa értelmében folyó év május hava 19-én tartandó

III. rendes közgyűlésre

Kolozsivárt a városház nagytermében d. e. 9 órára tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

- 1) A választmányi jelentés az 1868-ik üléstéről, kapcsolatban a zárszámlával és ennek alapján az osztalék megállapítása.
 - 2) Az új alapszabályok ügyében történtek bejelentése.
 - 3) A múlt évi közgyűlés határozmányainak végrehajtása iránti jelentéstétel.
 - 4) Közgyűlési beadmányok és indítványok.
 - 5) Az alapszabályok értelmében kilepő választmányi tagok helyett újak, aztán a számadásvizsgáló-bizottmány választása (36. 41. 42. §§.)
- Kolozsivárt, ápril 19. 1869.

A „Victoria” biztosító társaság igazgatósága.

Alelnök: **Hintz.** Igazgató: **Frits.** Vezérigazgató: **Galgóczy.**

25. §. Közgyűlésén minden részvényesnek megjelenséi és tandokozási joga van. A szavazatot illetőleg minden 2 új részvény egy szavazatra ad jogot. A régi részvényekre nézve a szavazati jog a régi alapszabályok szerint változatlanul marad.

Tíz szavazatnál többet senki sem bírhat.
Távollevő részvényesek csak szavazatképes részvényesek által képviselhetik magukat; azonban a határozott névre szóló régi részvényeseknél megengedtetik, hogy férjesnök férjeik, kiskoruk és gyámság alatt levők, gyámságuk és gondnokaik, testületek, alapítványok választott meghatalmazottjaik által képviseltesseken, habár az ily egyének részvényesek nem volnának is.

Tíz szavazatnál több egy kézben ily megbízás útján nem egyesíthető, bele érve ebbe már a saját szavazat számot is.

26. §. Egyébíránt a részvényeseknek s azok képviselőinek a közgyűlésen joggyakorolhatás tekintetéből hivatalos igazoló jeggyel kell magukat ellátniok, mely jegy birtoklójának nevé, állását, a képviselt részvények és az azok után járó szavazat számát foglalja magában, mely jegyek szavazat alkalmával mindenkor, tandokozás alkalmával pedig szükség esetén felmutatandók.

213

JELENTÉS.

Tisztelettel je'entem a n. érd. t. cz. közönségnek, hogy

Csapó Sándor

urnak a főtéren a báró Radákhoz alatt létezett

fiok-nürnbergi-, disz és porcellán-kereskedését

átvettem, s azt ezentul saját ezégem alatt, mint örölő kereskedést folytatandom.

Ezen kereskedés berendezését egyuttal annyira tökéletesitettem, miszerint a szakmamba vágó cikkekkel minden kíváncsalomnak megfelelni képes vagyok.

Különösen ajánlom **gazdag kalap-, férfi-, nő és gyermek cipőraktáramat, china-ezüst, alpacca, pakfong és réz cikkeit, pipere-asztali kellékeit, illatszereimet, illatos mosdó-szapanaimat, finom kausuk és divalszarú fesűimet, ruha-, haj-és fogkeféimet,**

nagy porcellán és diszárú raktáramat, nagy választéku legyező és tajték szipkáimat,

bőr és vízmentes vászon (water proof) úti bőröndjeimet, bőr, csinvat és szőnyegkelme, úti és kézi táskáimat, nagy választéku gyermekjátékaikat, utazó, lovagló, vadász és halász eszközeimet, finom söté palczáimat sat. sat.

Minden időben kapható nálam **valódi pozsonyi kétszersült és thea kenyér.**

Az árak a legjutányosabbra szabvák, s vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Midőn ezennel szerencsém van magamat a t. cz. n. érd. közönségnek tiszteltetl ajánlani, ezt azon biztosítással teszem, hogy a remélt pártfogást mindenkor jutányossággal, gyors és pontos szolgálattal meghálálni ügyekszendem.

Kolozsivárt, ápril hó 1869.

GUGGENBERGER PÁL.

(211)

Eladó birtok.

Zarándmegyében kebelezett **Ácsova** községében egy nemesi birtok rész eladó örök árán. Az egész birtok áll:

1-ör. Egy szép kiterjedésű belső telekből, ugyanazon, egy jó karban lévő udvarház és gazdasági melléképületekből.

2-ör. 200 hold jó minőségű szántó és kaszálló földekből.

3-ör. 5400 hold kiterjedésű tölgy és bükkös ősi osztatlan erdőnek 1/3 ad részéből.

4-er. Egy az országot meletti koresmának 1/3 ad részéből.

5-ör. Két külön lévő, és két, két keréssel ellátott, nemkülömben egy fűrészmalomnak egyharmad részéből.

6-ör. Az egész Regále jog 1/3 részéből.

A megvenni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek alóírtotnál Szilágy-Somlyón.

Hollaki Árpád, ügyvéd.

(189)

Gróf Mikó Imre úr ö nagyméltósága felső-újvári és oláh-szilvási jószágáiban az alábbirt szőlő fajokból vannak eladandó gyökerek és sikvesszők.

Folyó szám.	A szőlő faj neve	gyökere dar. szám	sik vessző	
			kiültetni való.	oskolába
1	Piros bakator	2000	2280	600
2	Tokaji fejr, vagy hárslevelű	—	5500	1285
3	Balafánt	—	500	100
4	Alföldi	—	325	—
5	Izabella	—	250	—
6	Klevner vagy Ruhländer	—	1550	65
7	Vegyes asztali	60	200	—
8	Passauti muskotály	100	400	—
9	Tokaji	—	260	—
10	Bergamott	—	200	—
11	Vegyes	—	850	—
12	Pinaoua	—	480	200
13	Pápa malozsa	100	40	—

Az 1-ső, 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik, 6-ik, 7-ik és 13-ik szám alattiakból a kiültetni való sikvesszőnek 100 a 1 forint, az oskolába ültetendőnek 75 kr. a gyökereinek pedig 4 forint. A 8, 9, 10, 11 és 12-ik szám alattiakból a kiültetni való sikvesszőnek 100 a 2 frt, az oskolában ültetendőnek 1 frt 50 kr. a gyökereinek pedig 8 forint. Megrendeléseket bérmentes levél, és a kívántató szőlő-fajok, fentebbi ártásítás szerénti árakak megátldése mellett pontosan teljesít Oláh-Szilváson, Utóposta Felvincz, FODOR GYÖRGY, borász.

212

Alóírt tisztelettel jelenti a nagyméltóságu uri rendnek és a t. cz. közönségnek, hogy a **legujabb divatu szobafestési rajzmintái, falspallirok, arabeszk plafounok, rokokok** sat. nagy választékban megérkeztek, minélfogva képes vagyok minden e szakmába vágó nagyobb munkákat is elvállalni, valamint falakat, s minden az épülethez tartozó ablak, ajtó- és butorokat is kívánat szerint festeni és lackirozni, jutányos ár és felelősség mellett.

Kolozsivárt, ápril 18. 1869.

MOLNÁR MÁRTON,

szoba- és butorfestő.

Lakásom középka mellett 411 sz. a.

(194)

2—*

Figyelemreméltó!

A **Széchenyi zuhanyos fürdő** alóírt tulajdonosánál minden időben található több száz darab **száraz deszka** és kész **padozat** (padimentum) a legjutányosabb árban.

Csiky József,

a Széchenyi fürdő tulajdonosa, kúlmönostor-uteza, 59. sz.

183

3—3

Hirdetmény.

Szeretett leányom a napokban meghalván, igen sok szép **Zongora hangjegyei** maradtak, iskolai gyakorlatok tanuló, és más válogatott Salon darabok művelt játszó számúra, melyeket antiquar áron eladni szándékozván, közhírré teszem, meg van a nagy Hummel Schul (complet), ugy igen jó új Schweighofer Zongorája, és 2 új Pianinok, és egy híres öreg Hegedű, ezen firmával „Nicolaus Amati Krenonen-sis Nepos filii Antonii 1617,” mely 400 fira becsültetett és annyiba átvettem, eladandók; a hangjegyek összeírata nálam meglátható, átoézni kíváncsalokkal közölhetem.

GYULAI SÁMUEL,

b.-farkasuteza 81 sz. ház Kolozsivárt.

Tartós segély nemi gyengeség ellen!

A 30 kiadásban megjelent, mindenkinek hasznos könyv: 198 2—12

A **személyes védelem** Laurentiustól. (ügynevezett bátorság) Orvosi tandocsadó eredeti kiadása, minden

gyengeségi állapotban. Egy kötet 232 oldalon 60 bonczani képpel. Borítékban lepecsételve. Ára 1 tallér 10 ezüst garas = 2 frt 40 kr. minden könyvkereskedés által, Pesten Hartleben és társánál, kapható.

30 kiadás E magas szám minden díszesrést feleslegessé tesz. Az eredeti kiadás minden példányá **Laurentiustól** a mellékelt pecséttel kell hogy ellátva legyen, mire figyelemű!

(201)

(3—3)

LEGELŐ,

160 hold, jó itatóval, kiadó. Értekezhetni és megtekinthető Gyulatelkén, Bonczida mellett, gazdatiszt Vincze Eduárdnál.

(144)

(5—6)

A köszvény gyógyítható

A legmegelőbb eredményt nyújtják, az eddig még senmi hasznát szerűl feljűlt nem mult és számos bizonyítottanokkal tanúsított, dr. Soutagh

ujan feltalált köszvényhárító és köszvény-olaja melyeknek főraktára az osztrák birodalomra nézve Bécsben Repetty C.-nál Rothgasse 7. sz. a. van.

1 köszvényhárító ára 1 ft 30 kr. 1 üvegeske köszvény-olaj 50 kr. 1 fogászócsoka 80 kr. Szállítási készpénz, vagy utánvét mellett. Eladók engedményben részesülnek.

(121)

(5—12)

A t. cz. közönség általánosan, különösen pedig **szálloda-tulajdonosok, kávé-sok és vendéglők** figyelemzettnk a **megleg évszak közelségével a világhírű** cs. kir. kiv. szabad.

hordozható jégpincekre és érc pezsgő-csapokra

Wiessner Antal gyárától Bécsben, Wieden, Hauptstrasse N. 60, a melyek az utolsó párisi világárlaton kitüntetettek s mindenkor készen a raktáron találhatók, valamint megrendelhetők Temesvárt Ludwig Grünbaum ur által.

Minden jégpince és pezsgő-csap megigazítatik és becsereztetik.